

ӨМІРЗАҚ СҰЛТАНҒАЗИН АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

**МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВТЫҢ 125 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
“АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ ТУРАСЫНДАҒЫ БІЛІМНІҢ РӨЛІ”**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**К 125 ЛЕТИЮ МАГЖАНА ЖУМАБАЕВА
“РОЛЬ ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
КАПИТАЛА”**

23 қараша 2018 ж., Қостанай қ.
23 ноября 2018 г., г. Костанай

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

А 32

**РЕДАЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

Әбіл Еркін Аманжолұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;

Медетов Нурлан Амирович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму проректоры, физика – математикалық ғылымдарының докторы;

Мусабекова Гульвира Айдархановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелері жөнендегі проректоры, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Ахметов Тлеген Альмуханович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;

Аманжол Күзембайұлы, тарих ғылымдарының докторы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің профессоры;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институтының профессоры (Мәскеу, Ресей)

Оспанов Серикбай, филология ғылымдарының кандидаты, педагогика кафедрасының аға қызметкері;

Айдналиева Назгуль Аманжоловна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психология-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Утегенова Бибигуль Мазановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;

Мнайдарова Светлана Сейтжановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Калиев Дастан Дуйсенұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының магистрі.

**«АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ КОНТЕКСТІНДЕГІ БІЛІМНІҢ РӨЛІ» = «РОЛЬ
ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА».** –

А 32

Қостанай, 2018. – 244б.

ISBN 978-601-7934-59-0

«Адами капиталды даму контекстіндегі білімнің рөлі» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер адами капиталды даму контекстіндегі қазіргі заманауи білім берудің өзекті мәселелерін айқындады, тәрбие жүйесінің өскелең ұрпақтың басымдықтары мен құндылықтар бағдарын қалыптастырудағы шешуші рөлін көрсетті, білім берудің жаңа міндеттеріне сәйкес педагогтардың кәсіби шеберлігін жетілдірудің қажеттілігін негіздеді.

Аталған жинақ жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналған.

В сборник включены материалы международной научно-практической конференции к 125 летию Магжана Жумабаева «Роль образования в контексте развития человеческого капитала».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники отразили актуальные проблемы современного образования в контексте развития человеческого капитала, показали ключевую роль системы воспитания в формировании ценностных ориентаций и приоритетов подрастающего поколения, обосновали необходимость совершенствования профессионализма педагогов в свете новых образовательных задач.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ и научные сотрудники.

**ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00**

ISBN 978-601-7934-59-0

©Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2018

©Костанайский государственный педагогический университет, 2018

оның ішкі дүниесін, рухани ахуалын, адамгершілік қасиеттерін ескереміз. Абайдың «Адам бол» деген рухани қағидасы бүгінде білім игеру жүйесінің басты қағидасына айналып отыр.

Білім беру реформаларын сапалы жүзеге асыру жолдарын қарастыруда әлем елдерінің, соның ішінде, Жапонияны алатын болсақ, біздің балаларымыздың білім сапасы Жапония елінің білім сапасынан айтарлықтай төмен екендігі анықталған. Олар біздің оқушыларымызға қарағанда едәуір аз пән оқиды. Жапонияда жеке тұлғаның эмоционалдық бет-бейнесін қалыптастыратын пәндер 70%-ды құрайды. Жеке тұлғаның рухани-адамгершілік тәрбиесіне айтарлықтай көп уақыт бөлінеді [3].

Мұғалім мен тұлға арасындағы қарым-қатынаста рухани-адамгершілік байланыс орнатып, ынтымақтастыққа қол жеткізуде Ш. Аманашвили мұғалімдерге осындай кеңес береді: «Педагогикалық үдерісте баламен тіл табыса білу, яғни балаға өз ойын, талғамын, көңілдегісін айтуға рұқсат беру тәрбиешіден көп шеберлікті талап етеді. Осынау қарым-қатынаста бала жанының қозғалысымен ынтымақтастық тапқан кезде бала өз бойындағы табиғи дарынын ашады, ал мұғалім өзінің шығармашылық жігер қуатының жемісін көруге мүмкіндік алады.

Басқаша айтқанда, бала шығармашылығы мұғалім шығармашылығымен ұласып кетеді. Мұндай жағдайда мұғалім мен оқушы арасында тұтастық пайда болады» – деп рухани-адамгершілік қай кезде орнығатынын пайымдайды. Ұстаз үшін нәтижеге жету шәкіртінің білімді болуы ғана емес, білімді өздігінен алуы және алған білімдерін қажетіне қолдану болып табылады. Бүгінгі бала – ертеңгі жаңа әлем. Оқушының дамуына әсер етуші әлеуметтік фактор негізінде оқушы, мұғалім, ата-ана, басқа пән мұғалімдері ынтымақтасуы керек.

Заман талабына сай жаңа технология әдістерін үйрету, бағыт-бағдар беруші – мұғалімдер. Оқушылардың жаңа тұрмысқа, жаңа оқуға, жаңа қатынастарға бейімделуі тиіс. Осы үрдіспен бәсекеге сай дамыған елдердің қатарына ену ұстаздар қауымына зор міндеттер жүктейтінін ұмытпауымыз керек. Ж. Аймауытовтың «Сабақ беру – үйреншікті жай шеберлік емес, ол үнемі жаңаны табатын өнер» деген сөзін жадыжа ұстағанымыз дұрыс.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сарбасова Қ. Инновациялық педагогикалық технологиялар. Алматы, 2006. – 36
2. Подласый И.П. Совершенствования методов обучения. в кн.: Выбор методов обучения в средней школе / под ред. Ю.К. Бабанской. Москва, 1991. – 266
3. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса. Методические основы. Москва, 1982. – 596
4. Курт Мередит, Джинни Стил, Чарльз Тэмпл, Скот Уолтер. Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту. Әдістемелік құрал. Алматы, 2000. – 976

СОЗВУЧИЕ ПРОСВЕТИТЕЛЬСКИХ ИДЕЙ МАГЖАНА ЖУМАБАЕВА СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ

Шарипов Кайрат Каримович
КГУ «Рублевская средняя школа»,
с.Рублевка, Аккайынский р/н, СКО

Аннотация

Өзектілігі: Жас ұрпаққа өмірді мәнді, мағыналы, жақсы сүруге үйрететін көркем шығармаларды көбірек оқуға талпындыру керек. Оқушылар ақын-жазушылардың өмірі мен шығармашылығымен танысып, олардың бұл шығарманы не үшін, қандай мақсатта жазғаны жайлы мәлімет алады. Шәкірттер көркем әдебиет үлгілерін оқып, одан тәлім-тәрбие алады.

Мақсаты: ақынның бай мұрасын жаңғырту, азаматтық сезімін тәрбиелеу, ұлттық және патриоттық ерекшеліктерін дамыту және нығайту.

Аннотация

Актуальность: Молодое поколение нужно привлекать к чтению художественной литературы для того, чтобы им по возможности более полно и объективно оценить идейно-художественную глубину и новаторство творчества, учитывая и новое, современное истолкование произведений. Прочитав лучшие произведения М. Жумабаева и других классиков молодое поколение станет духовно богаче.

Цель: актуализация богатого наследия поэта, воспитание чувства гражданственности, развитие и укрепление национального и патриотического самосознания.

Abstract

Relevance: It is necessary to involve the young generation into reading of literature to provide the opportunity to assess objectively the depth and innovation of its creativity and new, modern interpretation of compositions

Goal : actualization of poet's rich heritage, upbringing a sense of citizenship, developing of national and patriotic self-awareness⁷

Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева в современной образовательной системе

Какое же место занимают в современном обществе просветительские идеи гениального классика казахской литературы Магжана Жумабаева в наше время? Главная трудность и в то же время задача такого изучения заключается в том, чтобы по возможности более полно и объективно оценить идейно-художественную глубину и новаторство творчества, учитывая и новое, современное истолкование его произведений.

Магжан Жумабаев, великий классик, смотрел дальше своих современников. Он проложил в казахской литературе не просто дорогу к реализму, а прежде всего к самой жизни, всякий раз давая понять, что человеческое бытие неисчерпаемо богаче литературы, что литература, питаясь соками жизни, снова уходит в нее, открывая ее смысл.

Время – неумолимый палач и щедрый создатель. Оно проходит, уносит что-то старое, отжившее и приносит новое, неожиданное. Целью прогресса люди считают экономию времени. Но его, по-прежнему, не хватает всем нам. Нам некогда послушать пение птиц поутру, потому что наши уши заняты наушниками с новой «модной» музыкой. Мы не находим времени, чтобы посмотреть на алый закат, так как наши глаза устремлены в монитор компьютера или телевизора. Нам некогда вдохнуть чистого воздуха, и мы дышим выхлопными газами. Так на что же уходит это драгоценное время? На пустые разговоры, компьютерные игры, воздушные мечты ... А задумывались ли вы что у современной техники есть как и положительные моменты, но вместе с этим и пагубное влияние на наше здоровье. Задумываются ли наши дети о своем внутреннем мире, о духовной красоте? Все это человек может найти именно в художественной литературе. Читая произведения классиков, мы обогащаем свой внутренний мир, сопереживая героям этих уникальных шедевров.

Произведения нашего классика проникнуты неустанным и самоотверженным поиском ответов на неотвратимые вопросы человеческого бытия. Читая и осмысливая его произведения, мы поймем, как настойчиво и бескомпромиссно искал и желал он гармонии личности и общества, человека и мира, человека и природы. Стремился найти рецепт спасения своего народа. Он, шагая в ногу со временем, чутко откликался на идеи и события прошлого столетия. Он активно участвовал в формировании общественного мнения, развития национальной культуры, был самым чутким философско-эстетическим «сейсмографом» казахской истории, «колоколом» смелой гуманистической мысли.

Давайте конкретно остановимся на некоторых его произведениях и попробуем его полностью раскрыть именно в схемах. Поэма «Батыр Баян». Разберем произведение и заполнив таблицу, ответим на вопросы «Когда? Где? Какой?».

Когда? (Когда происходили события, описываемые в произведении?)	XVIII век, нашествие калмыков	Историческое описание
Где? (Где происходили события?)	1. Место, где брат Батыра Баяна попал в засаду – степь Сарыарка, Обаган, Жолдыюзек. 2. Ставка Аблай хана (место, где расположился со своей армией хан – Кокшетау, Бурабай) 3. Предгорья Илийского Алатау – место, захваченное калмыками.	Географическое место
Какой? (Какие проблемы рассматриваются в произведении? Какая психологическая ситуация в поэме?)	1. Любовь к родному краю, своему народу. (Баян и калмыцкая девушка). 2. Любовные проблемы. (Ноян и калмыцкая девушка) 3. Честь и гордость гражданина (в образе Баяна и Нояна)	Великий дух перед Родиной

Литература как специфический вид искусства, художественно отражающий жизнь человека и общества с древнейших времен и до наших дней, как и история, развивается по хронологическому принципу. Вот в следующем примере одну и ту же историческую личность по разному раскрывали в своих произведениях (смотря на исторический ход и момент) корифеи литературы

Используя диаграмму Венна сравним, как описывают исторического персонажа (Аблай хана) в своих произведениях поэты М.Жумабаев и С.Сейфуллин.

Этот пример привел для того, чтобы конкретного героя произведения молодое поколение рассматривало бы с разных сторон. И учились бы давать свою оценку происходившим событиям, а также образам в этих произведениях.

В заключении хотелось бы сказать, что через художественную литературу, сквозь «великое слово» поэтов и писателей сегодняшнее поколение осознает свой внутренний мир, осмыслит свою индивидуальность. Совершенствуются как личность, станут глубоко понимать важность сохранения качеств настоящего человека.

Алғы сөз.....	3
Аманжол Күзембайұлы Мағжан Жұмабайұлының «Батыр Баян» жырының тарихилығы.....	4
Ахметов Т.А. Мағжан Жұмабаев – өлең сөздің пайғамбары.....	7
Утегенова Б.М. К вопросу о необходимости изменений в образовательной практике педвуза.....	11
Абдрахманова М.С. Мағжан Жұмабаевтың ойлау ұғымы мен сындарлы оқыту үндестігі.....	14
Айтуарова Л.Н. Патриотическое воспитание как основа формирования духовных ценностей у подрастающего поколения.....	16
Аканбаев Б.Н. Нұркелді П. Эмоционалды күйіп кетудің белгілері және салдары...	19
Аманжол Күзембайұлы, Алибек Т.К., Шақимбаева А.Р. Движение Марал-ишана: характер и идейные основы.....	22
Аманжол Күзембайұлы, А.Сероус Раннесредневековые печенеги.....	26
Аухатова Р. Ж., Мурзагалиева К.З. Мағжан дүниетанымы.....	30
Ашимова Н.Т. Просветительские идеи Магжана Жумабаева и современная образовательная система.....	34
Байжанова С.А., Балгабаева Г.З. Формирование поликультурной личности младшего школьника в условиях модернизации общественного сознания.....	38
Батура Л.В. Некоторые инновационные подходы в преподавании математики в школе.....	43
Батыргалиева Р.Т. Исследование современного урока географии в условиях малокомплектной школы: проблемы и перспективы.....	48
Бегежанова Г.Х. Білім берудегі инновациялық технологиялар.....	50
Болотвина Г.В. Педагогические взгляды Магжана Жумабаева.....	54
Гвиздок Л.В. Великий сын востока.....	57
Геворкян А.Р. Применение элементов дистанционного обучения в учебном процессе колледжа.....	61
Гончар Н.А., Иванова Е.Н. Некоторые особенности отражения педагогических идей М. Жумабаева в современном образовании.....	65
Даулетбаева Г.Б. Мұғалімнің кәсіби бағыттары пәнінің мазмұнындағы талантты және дарынды балаларды оқыту тақырыбын оқыту мәселесіне.....	68
Досмурзина А.К. Инновациялық әдіс-тәсілдерді білім беруде қолдану.....	70
Ермаганбетова А.Ж., Бексултанова Р.Қ. Мағжан Жұмабаев және заманауи білім..	73
Жармухамбетова Ж.К. Балалар әдебиетіндегі Мағжан.....	76
Жумабаева Г.Т. Мағжан Жұмабаев еңбектері- рухани әлемді танудың көзі.....	81
Жумабаева М.А. Актуальность педагогических трудов Магжана Жумабаева в современной образовательной системе.....	83
Иванова Е.Н. Некоторые возможности использования педагогических идей М.Жумабаева студентами в воспитательной работе с учащимися	88
Иванова Е.Н., Лантух Я.С. К вопросу направлений ознакомления студентов с инновационными подходами к обучению учащихся начальной школы.....	91
Ивышева Э.К. Жас ұрпақты рухани құндылықтармен тәрбиелеу жүйесін қалыптастыру.....	95
Ильясов Е.К. Реализация задач духовно-нравственного воспитания на уроках математики.....	98

Ильясова Г.А. Сабақты зерттеу» тәсілі эксперименталдық зерттеудің ерекше нысаны ретінде.....	102
Исетова Б.К. Использование передовых педагогических идей М. Жумабаева при формировании ключевых компетенций учащихся на уроках математики.....	106
Исмагулова К.Б., Симакина И.А. Развитие у детей общечеловеческих ценностей на интегрированных уроках.....	109
Кабденова Ж.М. Мағжан Жұмабаев - жарық жұлдыз.....	112
Калиев Д.Д. Мешітхан А.А. Дебат технологиясы арқылы тұлғаның көшбасшылық қабілеттерін қалыптастыру жолдары.....	116
Калиева А.А. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі.....	119
Карамурзина А.Б. Жаңаша үлгідегі сабақты ұйымдастыру – мұғалімнің жеке шығармашылық жұмысы.....	122
Карымсакова Д.Т, Утегенова С.Т. Методика проведения семинарского занятия в системе образования.....	126
Кенжегарина А.Ә., Арыстан Н.Н. Инновациялық білім беру – дамыған ұстаз, дамушы оқушыны қалыптастыру бағыты.....	129
Кокасова Р.К. Мағжан Жұмабаевтың өскелең ұрпақты тәрбиелеуге қосқан үлесі..	133
Қонарбаева Б.Қ. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	135
Куркбасова Г.С. Оқу-тәрбие үдерісінде педагогикалық қарым-қатынастың тиімділігі.....	139
Мурат С. Мағжан Жұмабаевтың өлеңдері - ұлттық рух пен патриоттық тәлім-тәрбиенің қайнар көзі.....	144
Мурзабекова А.Б. Обучение с использованием мобильных устройств как новая система взаимодействия участников образовательного процесса.....	147
Муханова А.М., Биримжанова А.К. Жаңартылған білім-заман талабы.....	149
Нургалиева А.Ж., Бабаченко Л.П. К вопросу о некоторых задачах духовно-нравственного воспитания учащихся общеобразовательной школы.....	152
Нурушева Г.К. Вопросы организации курсов подготовки и переподготовки казахских специалистов в 1920 годы (на основе архивных материалов).....	155
Порошина Т.И. Основные аспекты исследования духовно-нравственных ценностей в контексте социально-гуманитарного знания.....	160
Саметова Н.С. Жас ұрпаққа тәлім-тәрбие мен білім беруді жетілдіру.....	162
Саутпаева А.А., Барамбаева К.А. Білім берудің тиімді түрі.....	165
Сафронова Г.К. Инновационные технологии и подходы в работе социального педагога.....	168
Сембетова Г.С. Өскелең ұрпақтың бойына рухани құндылықтарды қалыптастыруда қазақ әдебиетінің ролі	172
Смолева Н.В. Применение метода джигсо на уроках специальных дисциплин...	175
Сулейменова Қ.Қ. Ұлт мақтанышы – Мағжан Жұмабаев.....	178
Сулейменова Л.М., Шинибекова Г.С. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	181
Султанова А.С. Мағжанның маржан мұрасы.....	185
Сураганова Б.Б. Использование произведений Мағжана Жумабаева в преподавании истории казахстана	189
Сыздыкова Қ.К. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	192
Тайкенова А.У. Мағжан Жұмабаевтың ағартушылық идеяларының қазіргі заманғы білім беру жүйесімен үндестігі.....	196
Тортулова А.Ә. Мағжан Жұмабаевтың келешек ұрпаққа салған дара жолы.....	198
Уварина Н.В. Аспекты креативно-прогностического управления в современном образовании.....	200

Уразова Л.И. Внедрение инновационных технологий в образовательную практику-становление конкурентоспособного специалиста.....	204
Фатхудинова И.В. Экологическое образование, воспитание и культура.....	209
Хамзина К.Б. Жастарға ұлттық рухани құндылықтарды қалыптастырудағы тәрбие мәселелері.....	212
Шалгимбекова А.Б., Шамитдинов А.М. Қазіргі заманғы білім беру жүйесіндегі инновация.....	216
Шарипов К.К. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	219
Шолқыбаева Р.М., Жантлесова М.Х. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі ...	222
Шолпанбаева Ғ.Ә., Безаубекова А.Д. Мағжан Жұмабаевтың шығармаларындағы ұлттық тәрбие.....	225
Шыныбекова А.Б. Сохранение национальной идентичности через педагогические идеи М. Жумабаева	228
Мнайдарова С.С., Ахманова К.Б. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	231
Көбекова А.Қ Студенттердің көшбасшылығы.....	234
Сауленко Т. Н., Науменко Н. Ю. Этнопедагогика М. Жумабаева и современность.....	239